

Prof. dr hab. Urszula Godula-Stuglik
Kierownik Katedry i Kliniki Intensywnej
Terapii i Patologii Noworodka w Zabrze
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Zabrze, dnia 30.01.2019

Recenzja

Dotyczy: Oceny formalnej i merytorycznej, przedłożonej pracy na stopień doktora nauk medycznych lekarz Doroty Lisowskiej – Mikołajków p. t.: "Cytomegalia wrodzona – ocena skutków zakażenia u dzieci i wpływu zastosowanego leczenia na poprawę ich funkcjonowania".

Promotor pracy: dr hab. n. med. Barbara Królak – Olejnik, prof. nadzw.

Przedstawiona do oceny rozprawa jest obszernym opracowaniem liczącym 162 strony tekstu wraz z rycinami, fotografiami i tabelami, spełniającym od strony redakcyjnej i formalnej wymogi obowiązujące dla tego typu monografii. Konstrukcja pracy jest prawidłowa, zgodna z powszechnie przyjętym sposobem przygotowania tego rodzaju prac. Należy zwrócić uwagę, że poprzedza ją wyczerpujący wykaz użytych skrótów, zaś streszczenie przedstawione jest w języku polskim i angielskim. Proporcje między poszczególnymi rozdziałami zachowane zostały w sposób odpowiedni. Rozprawa składa się z 6 głównych rozdziałów: wstęp, założenia i cele pracy, materiał i metody, wyniki badań, podsumowanie wyników, dyskusja i wnioski. W kolejnych rozdziałach Autorka zawarła piśmiennictwo, streszczenia oraz załączniki. Piśmiennictwo jest właściwie dobrane, z zastosowaniem poprawnych skrótów, obejmuje 87 pozycji cytowanego piśmiennictwa, z których znaczny odsetek stanowią publikacje z ostatnich lat. Na 87 publikacji, 12 prac jest polskich autorów. Praca jest ilustrowana 21 rycinami, 30 tabelami i 14 zdjęciami mózgowia ocenianych pacjentów.

Rozprawa doktorska dotyczy bardzo aktualnego problemu diagnostyczno-leczniczego wrodzonej cytomegalii, dziedziny trudnej, aczkolwiek ważnej klinicznie, związanej z możliwością wystąpienia różnorodnych powikłań i trwałego kalectwa. Wybór tematu pracy uważam za uzasadniony, a próbę ustalenia częstości występowania wraz z oceną obrazu klinicznego, przebiegu i skuteczności leczenia, określeniem objawów ubocznych terapii

antywirusowej oraz skutków odległych u dzieci z wrodzoną cytomegalią za oryginalną i niezwykle ważną.

W obszernym wstępie autorka w sposób przejrzysty, wykorzystując dane z najnowszego piśmiennictwa, zamieściła szereg niezbędnych informacji ogólnych, dotyczących zakażeń wirusem cytomegalii, jego replikacji, odpowiedzi immunologicznej noworodka na zakażenie, diagnostyki oraz możliwości leczenia. Omówiła również epidemiologię oraz możliwości profilaktyki.

Praca zawiera 5 jasno sprecyzowanych celów, zgodnie z założeniami.

Doktorantka do badań retrospektywnych potwierdzających zakażenie wrodzone wirusem cytomegalii zakwalifikowała aż 335 noworodków do 21 doby życia. Charakterystyka pacjentów jest wystarczająca, zawiera istotne parametry kliniczne uzyskane z dokumentacji medycznej. Uzasadniony jest również podział noworodków na dwie grupy w zależności od stwierdzenia zakażenia wrodzonego wirusem cytomegalii w oparciu o wynik badania CMV PCR w moczu. W rozdziale „Materiał” doktorantka zawarła również dobrze opracowane dwie ryciny, ilustrujące schemat podziału pacjentów zakwalifikowanych do badania oraz modyfikację własną algorytmu postępowania diagnostyczno-leczniczego wrodzonej cytomegalii. Metodyka badań nie budzi zastrzeżeń, ponieważ uwzględnia kryteria włączenia i wyłączenia pacjentów z analizy, dokładny i szczegółowy schemat badania klinicznego, laboratoryjnego i diagnostyki neuroobrazowej oraz kwalifikacje do badań specjalistycznych i leczenia. Dobrane metody analizy statystycznej nie budzą zastrzeżeń.

Wyniki badań są poprawnie opracowane statystycznie i przedstawione przejrzysto, zarówno opisowo, jak i graficznie. Należy podkreślić dokładność dokumentacji (tabele, ryciny) świadczące o dużej pracowitości Doktorantki. Autorka udowodniła, że zgodnie ze złotym standardem, na podstawie dodatniego wyniku badania molekularnego metodą PCR CMV z moczu noworodka pobranego do 21 doby życia, można ustalić rozpoznanie wrodzonej cytomegalii. Stwierdziła również, że mimo długotrwałego leczenia przeciwwirusowego nie można zapobiec trwałym uszkodzeniom OUN, narządu słuchu i wzroku. Niepokojący jest wysoki odsetek (80%) leczonych dzieci, u których konieczne było przerwanie terapii z powodu działań niepożądanych leku przeciwwirusowego. Uważam za kontrowersyjne odstawienie leczenia cytomegalii u dziecka, u którego stwierdzono zakażenia układu moczowego czy sepsę bakteryjną. Wiadomo, że dzieci, zwłaszcza urodzone przedwcześnie przebywające wiele tygodni w oddziale są często narażone na ciężkie

zakażenia szpitalne. Stąd za pewne wynika tak wysoki procent „działań niepożądanych” czyli współwystępowanie zakażeń nabytych, o czym wspomina Doktorantka.

Dyskusja poprowadzona została poprawnie i bardzo szeroko w aspekcie wielu skomplikowanych problemów klinicznych w tej grupie dzieci, które to problemy zaburzają ich dalszy rozwój fizyczny i psychiczny. W tym rozdziale lek. D. Lisowska – Mikołajków wykazała się wszechstronną znajomością przedstawianego zagadnienia oraz umiejętnością i łatwością omówienia wyników badań własnych i porównania ich z najnowszymi wynikami innych autorów. Wyciągnięte wnioski sformułowane zostały poprawnie i konkretnie odpowiadają one na postawione w celach zadania.

Oceniana rozprawa na stopień doktora nauk medycznych stanowi samodzielny dorobek lek. Lisowskiej – Mikołajków i świadczy o opanowaniu wiedzy teoretycznej i praktycznej w dziedzinie odpowiadającej tematowi pracy oraz wskazuje na umiejętność prowadzenia prac naukowych.

Uwzględniając całość rozprawy naukowej, jasno postawiony cel, właściwą i nowoczesną metodykę badań, aspekt kliniczny i praktyczny, wykazaną umiejętność rozwiązywania poważnych problemów zdrowotnych, uważam pracę lek. Doroty Lisowskiej – Mikołajków za oryginalne opracowanie trudnego, lecz jakże ważnego tematu pediatrycznego.

Niniejszym stwierdzam, że rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13. Ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm).

Wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Doroty Lisowskiej – Mikołajków do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wnioskuje również o wyróżnienie rozprawy doktorskiej lek. Doroty Lisowskiej – Mikołajków pt. ” Cytomegalia wrodzona – ocena skutków zakażenia u dzieci i wpływu zastosowanego leczenia na poprawę ich funkcjonowania”.

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Intensywnej Terapii
i Paliologii Noworodków
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
Urszula Godula-Stuglik
Prof. dr hab. n. med. Urszula Godula-Stuglik